

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Etikk og omsorg	15
Innledning	15
Problemstilling	16
Hva er omsorg?	17
Hvilken rolle spiller følelser for omsorgen?	17
Kan omsorg læres?	17
Har barnehagens ansatte lov til å behandle barna ulikt?	17
Er regler omsorg?	18
Strekker omsorgen alltid til?	18
Hvem har omsorg for omsorgsgiveren?	18
Kvalitative intervjuer	18
Utvalg	19
Analyse	20
Studiens berettigelse	21
Etikk i barnehagen	23
Hva er etikk?	23
Omsorg som etisk teori	25
Omsorgsetikk i barnehagen	28
Bærekraftig omsorg	28

Kapittel 2

Hva er omsorg?	31
Omsorg i omsorgsetikken	32
Omsorg som relasjon	32
Omsorg som handling	36
Omsorg i barnehageloven og i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	38
Omsorg i barnehagens verdigrunnlag	39
Omsorg som en del av barnehagens innhold og arbeidsmåter	40
Omsorg i overgangsperioder	41
Oppsummering	42
Samtaler om omsorg	42
Drøfting	49
Omsorg som handling i en institusjon	49
Omsorg som relasjon	50
Omsorg som barnets erfaring	52
Avsluttende bemerkninger	53

Kapittel 3

Hvilken rolle spiller følelser for omsorgen?	55
Innledning	55
Følelser i barnehagen	56
Kort om følelser	57
Følelser og etikk	58
Barnehagelærerne	60
Følelser eller plikt	61
Følelser som stemning	76
Drøfting	78
Følelser og plikt	79
Kjærlighet	81
Stemninger	83
Avsluttende bemerkninger	84

Kapittel 4

Kan omsorg læres?	85
Innledning	85
Dydsetikk	85
Eudaimonisme	86
Eudaimonisme og plikt	90
Hvordan påvirker erfaring omsorgsevner?	92
Hvordan påvirker faglig kunnskap omsorg?	94
Hvordan lære dyder av andre?	96
Omsorgsideal	99
Hva motiverer barnehagelærerne, krav av dyd eller krav av plikt?	104
Hvordan være sann mot egne verdier?	108
Avsluttende bemerkninger	113

Kapittel 5

Har barnehagens ansatte lov til å behandle barna ulikt?	115
Omsorg og rettferdighet	115
Rettferdighet	117
Rettferdighet i et samfunnsperspektiv	119
Har vi lov til å behandle barna ulikt?	123
Respons i lys av den enkeltes evner	125
Respons i lys av barnas behov og ønsker	126
Barnets situasjon utenfor barnehagen	128
Hva skal fordeles?	129
Hvordan fordele omsorgen?	131
Sosial rettferdighet	133
Likestilling	137
Avsluttende bemerkninger	140
Goder	140
Fordelingsprinsipper	141
Hindringer for rettferdighet	141
Rettferdighet som dyd eller struktur	142

Kapittel 6

Er regler omsorg?	144
Makt	145
Hvordan forvalter barnehagelærerne makten sin?	147
Konklusjon	151
Normer og regler	152
Ulike typer normer	152
Nødvendige regler	154
Unødvendige regler	155
Konklusjon	158
Hvilken type maktbruk er tillatt?	158
Medvirkning	161
Konklusjon	165
Når er motstand akseptert?	165
Avsluttende bemerkninger	168

Kapittel 7

Strekker omsorgen alltid til?	170
Avmakt	171
Utilstrekkelighet og faglige vurderinger	172
Utilstrekkelighet og ressurser	177
Utilstrekkelighet og ansvar	181
Avsluttende bemerkninger	186
Ansvar uten faglig kompetanse skaper avmakt	187
Barnehagelærernes løsninger	187
Ansvar uten ressurser skaper avmakt	188
Avrunding	189

Kapittel 8

Hvem har omsorg for omsorgsgiveren?	191
Relasjoner i et omsorgsfellesskap	193
Relasjon til barna	194
Relasjon til kollegaer	196
Relasjon til venner	199
Avsluttende bemerkninger	201

Kapittel 9

Funn og konklusjon	203
Funn	203
Hva er omsorg (kap. 2)?	203
Hvilken rolle spiller følelser for omsorgen (kap. 3)?	204
Kan omsorg læres (kap. 4)?	206
Har barnehagens ansatte lov til å behandle barna ulikt (kap. 5)?	207
Er regler omsorg (kap. 6)?	208
Strekker omsorgen alltid til (kap. 7)?	209
Hvem har omsorg for omsorgsgiveren (kap. 8)?	209
Konklusjon: den bærekraftige omsorgens utfordringer og muligheter i barnehagen	210
Bærekraftig omsorg må finnes i fellesskapet	211
Rettferdig fordeling av omsorg er avhengig av fellesskapet	213
Omsorgens begrensning	213
Avrunding	214

Appendiks 1

Utfyllende merknader om metode	216
Kvalitative intervjuer	216
Utvalg	217
Halvstandardiserte intervjuer	218
Mitt engasjement	219
Etiske overveielser	219
Kritiske merknader til studien	220

Appendiks 2

Intervjuguide	221
----------------------------	-----

Litteratur	223
-------------------------	-----

Register	229
-----------------------	-----